

Дослівний переклад – це такий вид перекладу, при якому кожне слово передається у такому ж порядку, як і у вихідному тексті. Дуже часто трапляються випадки, коли дослівний переклад спотворює текст. Наприклад: *Logistics can increase the efficiency of individual models of transport and their combinations. Логістика може підвищити ефективність окремих моделей транспорту та їх комбінацій* [English for Logistics].

Транспозиція – це такий спосіб перекладу, при якому одна частина мови замінюється іншою без зміни значення. Транспозиція може бути двох видів: вільною і обов'язковою.

Модуляція – це заміна слова або словосполучення мови перекладу на слово або словосполучення мовою перекладу, значення яких можна вивести логічним шляхом з початкового значення [Кияк: 177]. Наприклад, в українській мові немає точного перекладу граматичної конструкції *there is*, тому й переклад ми здійснюємо, спираючись на основний текст.

Еквіваленція – це такий спосіб перекладу, при якому використовують різні стилістичні засоби, тобто ситуація описується двома різними текстами. Як правило, це сталі вирази, які є фразеологічними зворотами.

Спосіб перекладу – адаптації використовують, якщо ситуації, яку треба передати мовою перекладу, не існує.

Проаналізувавши різноманітні класифікації перекладацьких трансформацій, можна зробити висновок, що в цілому вони дуже схожі. Але, на нашу думку, найбільш зрозумілою і логічною є класифікація, яку запропонував Комісаров – транскодування.

Отже, важливим при перекладі фахового тексту є точність відтворення термінів, якими, як правило, перенасичені транспортні тексти. На часі – синтаксичні перетворення фахової мови транспортних технологій у процесі перекладу на українську мову.

Література

1. Вискушенко С. А. Загальні особливості фахових мов (на матеріалі англійської фахової мови тваринництва). URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1721/1/44.pdf>
2. English for Logistics: Oxford Business English/Marion Grussendorf, 2015. 96с.
3. Кияк Т.Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1545/>

SLUCHAINA Larysa

PhD in Political Science, Associate Professor, Kyiv

CULTURAL INTELLIGENCE AS AN ATTRIBUTE OF A TEACHER'S PROFESSIONAL PROFILE

With rapid globalization, the concept of modern education is being reconsidered with the purpose of promoting an awareness of the positive value of cultural diversity and improving to this end both curriculum design and teacher education. This idea is reflected in a number of international documents. In particular, the action plan of the

UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity (2001) envisages incorporation of traditional pedagogies into the education process with making full use of culturally appropriate methods of transmission of knowledge. The Report on the Role of Intercultural Dialogue, Cultural Diversity and Education in Promoting EU Fundamental Values (2015) advocates that fostering an intercultural and value-based approach should be encouraged in the educational field and mobility programmes for all. In 2022, the Ukrainian Government adopted the Strategy of the Development of Higher Education for 2022-2032 with the aim of harmonizing the system of national education with the international economic, social, and cultural space.

Over the past years, the Department of Foreign Languages and Intercultural Communication of Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (KNEU) has been developing its own model for the formation of socio-cultural competence as a means of human socialization in modern conditions. As our teachers continue to work with increasingly culturally and linguistically diverse audience, their roles have become more complex in achieving not only the intercultural but also the interpersonal demands of learners. The basis of such intercultural didactics encompasses a number of directions: detailed descriptors of goals and values of the academic process in each group of learners; culturally specific features of cognitive activity; diverse styles of training; specifics of pedagogical discourse; control and measurement of learners' achievements. The above arguments make us believe that the developed intercultural competence and cultural intelligence have become indispensable attributes of Ukrainian teachers' professional profile.

The purpose of this paper is to explore the development of teachers' intercultural competence using the cultural intelligence (CQ) framework and to brief on the practical experience of the educators at KNEU.

Researchers describe components of cultural competence (IC) using various terminology: «intercultural sensitivity» (Green, 1999; Hammer, Bennett, & Wiseman, 2003; Hawes & Kealey, 1981), «cultural flexibility» (Arthur & Bennett, 1995), «cultural empathy» (Hannigan, 1990), «cross-cultural competence» (Barrera & Corso, 2003; Hampden-Turner & Trompenaars, 2000; Lynch & Hanson, 1993, 2004; Magala, 2005), etc. [Molina S. Ch.] S. Ting-Toomey defines intercultural competence as an integrative theory-practice approach enabling us to mindfully apply the intercultural knowledge which we have learned in a sensitive manner. [Ting-Toomey S.] This approach was considered by a team of educators at KNEU while designing a course Intercultural Communication in 2017.

The following theoretical issues give the scientific background to our discipline: 1) the definition of Cultural Intelligence (CQ) as an «individual's capability to function effectively in situations characterized by cultural diversity» given by Ang & Dyne, [Ang, S., & Van Dyne, L]; 2) the definitions of four components that make up basic model of cultural intelligence listed by Earley, C.P., & Ang, S: 1. Motivational component (motivation); 2. Cognitive component (knowledge); 3. Metacognitive component (strategy); 4. Activity component (action). [Earley, C. P., & Ang, S.]

Our model for the development of teachers' IC using the cultural intelligence framework is based on the above concepts and includes: formation of cognitions through

educational communication; adoption of relevant learning and teaching styles; organization of culturally sensitive educational content; organization of teaching methods and pedagogical discourse; organization of feedback; creation of cultural assessment tools. These are the practical steps of the implementation process: 1) organization of the intercultural training program for teachers 2) development of critical-thinking and application of cross-cultural analysis methodology through the participation in the annual scientific conference «Strategies of Intercultural Communication in Teaching Languages at Modern Universities» which has been held at KNEU since 2015; 3) assessment the staff's CQ; 4) design of the culturally adapted distance course.

Our educators believe that teachers and students engage in the academic process equally. Thus, teachers may become learners not only of their students, but also of their pedagogical practice and their roles in these culturally shaped interactions.

Література

1. Ang, S., & Van Dyne, L. (Eds.) (2008). Handbook of cultural intelligence: Theory, measurement, and applications. New York, NY: M. E. Sharp.

2. Earley, C. P., & Ang, S. (2003). Cultural intelligence: Individual interactions across cultures. Stanford, CA: Stanford Business Books.

3. European Parliament. Committee on Culture and Education. Resolution on the role of intercultural dialogue, cultural diversity and education in promoting EU fundamental values. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2015-0373_EN.html

4. Molina S. Ch. Romanticizing Culture: The Role of Teachers' Cultural Intelligence in Working With Diversity. The CATESOL Journal 24.1 2012/2013. – Available at: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1111874.pdf>

5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/efektivna-innovacijna-konkurentspromozhna-ekonomika-ta-zabezpechennya-visokih-standartiv-yakosti-zhittya-uryad-shvaliv-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-do-2032-roku>

6. Ting-Toomey S., (1994) Communication across Cultures, Guilford Press No.4

7. UNESCO Universal Declaration of Cultural Diversity (2001). – Available at: <https://en.unesco.org/about-us/legal-affairs/unesco-universal-declaration-cultural-diversity>

STEMPEL-GANCARCZYK Karina

PHD, Warsaw, Poland

POMIĘDZY AUTENTYCZNOŚCIĄ A ANONIMOWOŚCIĄ. DZIAŁALNOŚĆ TEATRALNA NA PODHALU W KONTEKŚCIE IDEOLOGII JĘZYKOWYCH

Prezentowany referat zawiera analizę danych i obserwacji zebranych w trakcie badań terenowych na Podhalu (regionie znajdującym się na południu Polski i charakteryzującym się zachowaniem tradycyjnej kultury góralskiej oraz gwary, której używanie jest sposobem kultywowania lokalnej tradycji oraz ważnym elementem promocji regionu) w kontekście ideologii językowych. Język lokalny rozpatrywany jest z perspektywy badania różnorodności językowej w Polsce oraz jego opisu jako jednego z języków kolateralnych funkcjonujących w różnych regionach kraju [Wicherkiewicz: